

[Poul Hartling.]

svar, så hedder det blot, at dér vil der ske en centralisering. Det lykkedes under den forrige regering at komme i gang med, at det offentliges lønfastsættelse skulle ske på et sådant tidspunkt og på et sådant niveau, at der heri kunne være en vejledning for arbejdsmarkedets parter. Det kunne være interessant at få at vide, om der ligger noget af den slags i ordet „centralisering“, og det er vel økonomi- og budgetministeren, man skal rette dette spørgsmål til.

Men disse betragtninger fører lige over i et spørgsmål, som jeg vil rette til statsministeren, nemlig hvilke midler regeringen vil bringe i anvendelse over for en for stor forbrugsefterspørgsel. Det vil være af betydning, om regeringen klart vil tillægge sine vilje til at bremse op for et efterspørgselspres og sige hvordan. Et efterspørgselspres er jo nemlig ikke et fantasifoster. En netop udløst dyrtidsportion, én eller to portioner til januar, de bedre økonomiske udsigter efter et ja til EF, den stærkt voksende økonomiske aktivitet, alt dette vil efter al sandsynlighed fyre op under kedlen og tære på vore valutareserver. At bremse op for dette pres er klart en nødvendig opgave, hvis vi skal kunne drage nytte af vort medlemskab i EF. Det har så ofte været sådan, at vi har brugt pengene, før de var tjent. Det ville være en skæbnesvanger fejltagelse, hvis vi tror, at vi ustraffet kan blive ved med det. Hvis statsministeren anerkender denne problemstilling — og der kunne være vendinger i den af ham accepterede åbningstale, der burde tyde på det — må det også være rimeligt at afkræve ham et klart svar på, hvilke midler regeringen vil bringe i anvendelse over for det pres, som kan ventes. Ordene om forbedrede afskrivningsregler og anden erhvervsfremmende lovgivning, herunder ret til at fradrage de udgifter, der har betydning for foreningsbekæmpelse og for arbejdsmiljøet, skal jeg gerne anerkende. Venstre vil medvirke til at gennemføre fornuftige regler af denne art.

Jeg skal sige et par ord om økonomisk demokrati. Venstre har ofte givet udtryk for, at vi ser positivt på tanker om industrielt demokrati og medarbejderindflydelse og også på økonomisk demokrati, hvis man derved forstår ordninger, der stiller den enkelte lønmodtager friere og stærkere. Der-

imod har venstre ingen som helst sympati for ordninger, der fører til en stor central fond, der skal styres af fagbevægelsens topledning. Det vil blot betyde et redskab for de store organisationer til at styre kapitaldannelse og kapitalfordeling. Det vil ikke fremme decentraliseringen af kapital og indflydelse, men tværtimod; det vil ikke medvirke til den enkelte lønmodtagers personlige frigørelse, men tværtimod; det vil ikke give den enkelte større engagement eller indflydelse i den virksomhed, hvor han eller hun er beskæftiget, men tværtimod; og den slags ordninger vil snarere komme til at skade end gavne de mange små virksomheder, der spiller en så stor rolle for Danmarks økonomi. Det er ikke let at se af åbningstalens ord, hvor regeringen sigter hen. Med lidt god vilje kunne ordene læses således, at man virkelig vil skaffe den enkelte større indflydelse og andel i kapitaltilvæksten. Med lidt ond vilje kan man også læse ud af ordene noget om, at man vil skabe en stor tvungen fond. En udtalelse af socialdemokratiets gruppeformand, hr. Orla Møller, i fredags til Kristeligt Dagblad går ud på, at lovforslag først skal fremsættes i 1973 og først gennemføres i næste samling. Jeg spørger statsministeren, om han vil bekræfte, hvad gruppeformanden her har sagt. En rolig gennemførelse af disse nye tanker, som venstre har megen sympati for, vil kræve, at de får tid til at blive tilstrækkeligt afklarede. De kryptiske ord i åbningstalen tyder på, at det ikke er tilfældet endnu. Det vil også, det tror jeg statsministeren vil erkende, være af betydning, at foranstaltninger af denne art, der får betydning for så mange, gennemføres af et stort set enigt folketing. Der er mange problemer gemt i ordene „økonomisk demokrati“, der er meget at lære af udviklingen i EF, især i Tyskland, ligesom vore nordiske nabolande har drøftelser i gang, som vi kan lære af. Venstre vil yde sit bidrag til, at vi når det rigtige resultat, og vi opfordrer statsministeren til at vise den åbenhed og den forhandlingsvilje, som er nødvendig for at nå bred enighed.

Lad mig sige et par ord om det, som man har kaldt lokaliseringspolitik. Det er venstres overbevisning, at netop det samarbejde hen over landegrænserne om valuta-, handels-, landbrugs- og transportpolitik, som er nødvendigt, og som vi nu går ind i,